

## INTRINSIEKE MOTIVATIE

De leerling aan het werk. Maar hoe gebeurt dat? Omdat de docent het wil? Of omdat de leerling dat wil? En hiermee raken we de kern van het leren, de eigen motivatie\*. Alleen maar mooie lessen, online of 'live', zal de leerling niet over de streep trekken, maar een groot gevoel van zelfstandigheid, een vertrouwen in het eigen kunnen en een zekere binding met medeleerlingen en docent doet dat wel (zie ook blz. 11 e.v.).

In *Vitamines voor groei* (Vansteenkiste en Soenens, 2018) wordt gesproken over een drietal belangrijke psychologische behoeftes als fundament voor motivatie en groei van kinderen (en volwassenen ...). Het gaat hier om de behoeftes aan autonomie, competentie en relationele verbondenheid.

- **Autonomie**: de mate waarin de leerling zichzelf is en een gevoel van psychologische vrijheid ervaart in het dagelijks denken, handelen en voelen.
- **Competentie**: de mate waarin de leerling zich bekwaam voelt om taken tot een goed einde te brengen (meesterschap).
- **Relationele verbondenheid**: de mate waarin de leerling een hechte en warme band ervaart met belangrijke mensen uit zijn onderwijs-omgeving, zoals de medeleerlingen en de docent(en).

Als aan deze behoeftes op de een of andere manier niet wordt voldaan raakt de leerling gefrustreerd en kan hij druk en verplichting ervaren. De frustratie kan aanleiding geven tot gevoelens van mislukking en een gebrek aan verbondenheid met de klas en de docent.

De leerling stelt zich (meer) open voor zijn leeromgeving. Er is ruimte voor kijken en luisteren, voor verwondering en begrijpen. De nieuwsgierigheid krijgt de ruimte en dat is precies wat nodig is om beter te leren. Nieuwsgierigheid is een belangrijke gids, zowel in de kunstbeschouwing als in het eigen beeldend werk. Het werk van de kunstenaar is een uitgebreide inspiratiebron voor de opdrachten die we de leerlingen geven. Bekend is dat het kunstwerk het resultaat is van (langdurig) onderzoek en dat de kunstenaar tijdens dit onderzoek voor veel keuzes komt te staan. Deze onderzoekende geest willen we ook bij leerlingen ontwikkelen en prikkelen, uiteindelijk resulterend in kritisch denken.

Onderzoek helpt de leerling een mening te vormen en te onderbouwen zowel in theorie (kunstbeschouwing/beeldaspecten) als in de praktijk (Beeldende Vormgeving). Daarmee kunnen feiten en vooroordelen van elkaar worden onderscheiden en leert de leerling te reflecteren op de eigen mening.

En dit onderwijsleerproces kan dan zomaar een prachtige vorm van samenwerking zijn tussen docent en leerling.

\* *Vitamines voor groei*, Maarten Vansteenkiste en Bart Soenens, 2018  
p. 22 – 42, Inleiding: Bespiegelingen over ontwikkeling en opvoeding  
p. 43 – 79, DEEL 1: Vitamines voor groei. Een theoretisch fundament.

\* Basisbehoeften; over autonomie, verbinding en competentie  
<https://wij-leren.nl/basisbehoeften.php>

\* *Drive*, Daniël H. Pink, 12<sup>de</sup> druk, augustus 2016

\* *De meeste mensen deugen: Deel 4, een nieuw realisme*. Rutger Bregman, sept. 2019  
(uit: **docentenhandleiding blz. 3**)